

Atitudini

Daniel Marin

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Cofondator: Ion Stratan

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești
e-mail: secretariat@casadecultura.ro
tel./fax: 0244/578.148 * 0244/578.149

ISSN: 1584 - 0832

Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Copertile: lucrări realizate în cadrul Tabărei Internaționale de Creație Plastică „Dan Platon”, ediția a XIV-a (on-line), Ploiești, 2020

Layout & DTP: M.D.

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L. Brăila

Poezia, o punte spre noul an

— de Marian Dragomir —

Au trecut mai bine de cinci ani de când am făcut parte din echipa editorială a revistei *Atitudini*. Amintiri frumoase îmi vin în minte, întrevederi cu poeți, prozatori.

Astfel, *Atitudini* este, pentru mine, revista poeziei și a culturii ploieștene.

Dar ce s-a întâmplat cu poezia în 2020 în România? Să trecem în revistă:

- Editura „Tracus Arte”: *Copilul cu piele de iarnă* – Rodica Drăghinescu, *Maimuța și ecograful* – Caius Popa, *Despre prieteni și singurătate* – Romulus Bucur, *Câinele de după pod* (antologie) – Geo Dumitrescu, *Forme de apus* – Mihai Ignat, *Note din secolul kitsch* – Antonia Mihăilescu, *Bufonerii și litanii* – Mihai Măniuțiu, *O zi pe care am locuit-o cândva* – Nicolae Teoharie.

- Editura Casa de editură Max Blecher: *Ștepa și transa* – Dumitru Fanfarov, *Toate zborurile au fost anulate* – Adrian Diniș, *Larvae* – Mircea Andrei Florea, *Ale noastre dintru ale noastre* – Moni Stănilă și Satao – Radu Nițescu.

- Editura Charmides: *A cui e casa asta* – Alexandru Vakulovski și *Transparența unui popor de foci* – Alexandru Ovidiu Vintilă.

- Editura Cartier cu antologiile „Cartier de colecție”: *Neistovită e inima vântului* – Miron Kiropol (poeme alese de Constantin Abăluță), *Acum suntem noi anticii*. *Antologia Generației '90* – selecție de Răzvan Țupa și Adrian Ciubotaru; *Peste zona interzisă* – Ileana Mălăncioiu (poeme alese de Simona Sora); *Ospiciile imaginației* – Florin Iaru (poeme alese de Livia Ștefan), *Un secol de poezie română scrisă de femei*, vol. II – antologie de Alina Purcaru și Paula Erizanu; *sanGoid'encre* – Emilian Galaicu-Păun (poeme alese de Al. Cistelean) și *Alesul*. Poeme (2003-2017) de Dan

Coman.

- Editura Vinea: *Dunăre kilometrul 510 / o poveste de dragoste, de moarte și de naștere cum nu au mai fost și nici nu vor mai fi altele* / cartea nenăscutului – Nicolae Tzone (prefață de Angela Furtună, addenda: o scrisoare adresată autorului de Lucian Vasilescu, ilustrații de Suzana Fântânariu), *V de la viață* – Fevronia Novac, *Landén, Judecata* – Dorina Brândușa, *Viața pe gheață* – Carmen Secere, *Magazinul de poezie e închis temporar* – Gabriela Schuster, *Perdeaua de fier* – Angela Nache Mamier.

Sunt câteva dintre editurile pe care le urmăresc. Sunt și poeți ploieșteni pe care i-am urmărit în 2020, dar voi reveni cu recenzii ale volumelor publicate de aceștia.

În final, meditez la ideea că fără schimbare, care este esența vieții, m-ar ucide o plictisitoare monotonie. Schimbarea este un proces firesc al vieții, efectul acesteia ține de maturizare și într-un final ne ajuta să devenim persoana pe care ne-o dorim să fim!

Ziua lui Eminescu, ziua culturii naționale

— de Eugen Simion —

La 15 ianuarie sărbătorim 171 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu. Azi este, așadar, ziua poetului pe care românii îl socotesc, nu fără motive, poetul lor reprezentativ sau, cum spun

Iorga și Călinescu – doi dintre criticii săi cei mai importanți – *poetul nostru național*. S-ar cuveni ca românii să iasă în stradă să-i recite versurile, așa cum fac în fiecare an italienii cu Dante, la Ravenna și în toate orașele italiene. Din motive evidente, tinerii români nu pot da, în acest an, acest spectacol. La drept vorbind, nu l-au dat nici până acum, când se puteau mișca mai liber. Ar trebui însă să încerce pentru a crea, astfel, o tradiție dedicată poeziei, genul în care românii au excelat totdeauna.

Tot azi, românii celebrează *Ziua Culturii Naționale*, înființată cu câțiva ani în urmă. Ea se asociază, în chip fericit, după părerea mea, cu numele lui Eminescu. Nu mai trebuie, cred, să spun de ce... 15 ianuarie este, așadar, o zi foarte importantă (sau, mai corect zis, dublu reprezentativă și profund semnificativă) în calendarul spiritualității noastre. O zi în care, omagiind un mare poet, omagiem cultura română și pe toți cei care au ilustrat-o și o ilustrează încă, cu talentul și abnegația lor morală și intelectuală, de atâta vreme. De la Neagoe Basarab, să zicem – cel dintâi moralist din medievalitatea românească –, până la, să zicem din nou, Nichita Stănescu și, de la el, la scriitorii de azi.

Ziua Culturii Naționale mai înseamnă ceva. Și anume, o zi în care românii trebuie să discute despre statutul culturii lor în societatea postmodernă care, se știe, sub presiunea globalismului, se preocupă mai ales de economie, de tehnologiile de vârf, de politică și, în ultima vreme, de inteligența artificială. Se mai ocupă și de nenorocirile pe care ni le-a adus pandemia de *corona virus*. Este bine, este chiar iminent să se preocupe de aceste lucruri (mai ales de ultimul citat, care a căzut ca un blestem peste noi), dar ar fi și mai bine dacă, pe lângă ele, politicienii noștri ar înțelege că, fără cultură, o națiune pierde din istorie și, fără cultură, omul nu poate fi *desăvârșit* și

deplin, așa cum recomanda Neagoe Basarab fiului său, Teodosie, pe la 1520, în același timp în care în cealaltă parte a Europei – cea occidentală – Erasmus și Machiavelli își scriau operele lor parenetice. Prin ce miracol răsăriteanul ortodox Neagoe este, pe filiera bizantinismului, contemporan cu ei?!

*

Ce-am putea spune, azi, despre cultura română într-o lume așa de complicată, atât de mișcătoare și așa de învrăbită? Să precizăm, înainte de a răspunde, că, într-o lume în veșnică schimbare, pândită de uniformizare, *cultura* este elementul de stabilitate cel mai important. Și nu de azi, de ieri, ci de totdeauna. Sumerienii au dispărut de mult din istorie, poemul lor despre Ghilgameș a rămas însă. Helada a dispărut și ea, dar mitologia, filosofia și tragedia ei au rămas și au determinat spiritul european.

Dar azi, ce loc ocupă în viața noastră cultura ce, se observă, renunță la formele ei tradiționale și devine din ce în ce mai mult virtuală? Putem spune că ea există, într-adevăr, dar este din ce în ce mai puțin respectată și cultivată, sprijinită de oamenii noștri politici sau de economiștii care conduc, azi, lumea. Am avut, de curând, alegeri parlamentare. Discuții, confruntări, programe mai mult sau mai puțin utopice, în fine, promisiuni mari. Am fost atent: n-am auzit cuvântul *cultură* pronunțat (decât enumerativ) în aceste discursuri care ne anunțau prosperitate, salarii mari, șosele bune, un sistem sanitar performant, un învățământ substanțial care să dea tuturor copiilor noștri șanse egale în Europa de azi și de mâine... Ce să zic?! Deie Domnul să fie așa, deși, din patru în patru ani auzim cam aceleași promisiuni și aceleași utopii sociale... Ar fi bine ca toate acestea să se întâmple și aici, la noi, pe pământul moșnenilor și răzeșilor. Numai să se întâmple și să fie pentru că și aceste elemente fac parte din *cultura* – în sens larg – a unui popor. Și ele, pe lângă altele, determină modul nostru de a fi în lume, stilul nostru de viață, felul în care primim lumea din afară și dăm ceva acestei lumi... Vreau să mă refer însă la cultura umanistă, aceea care pregătește spiritul și morala lui în așa fel încât, îl

Urmare din pag. 2

citez din nou pe Neagoe Basarab, *omul românesc* să devină *desăvârșit și deplin*. În termenii credinței de azi, *omul românesc desăvârșit și deplin* nu poate fi decât un român european, unul care își păstrează și își cultivă *limba, istoria, tradițiile, modul de a fi* într-o lume, să mai spunem o dată – și s-o spunem, poate, cu tărie – o lume globalizantă, uniformizatoare, puțin interesată de identitatea unei națiuni. Identitatea (aceea pe care o exprimă o cultură specifică) rămâne în seama fiecărei națiuni ce participă la acest mare concert. Ea trebuie să aibă grijă de limba română, tot ea trebuie să fie vigilentă și să nu lase ca manualele școlare să ignore sau să mistifice istoria noastră și miturile noastre. Este o idee proastă că miturile noastre ne împiedică să intrăm în Europa. Este o mare minciună opinia unora că limba română nu ne mai exprimă cum trebuie și trebuie să scriem, de aici înainte, doar în *lingua franca*... Și, mai ales, mi se pare de neacceptat, sub toate formele ei, ideea că *națiunea, naționalul, sentimentul național, tradițiile spirituale* n-ar mai avea loc și rost în discursul public de azi și, cu precădere, în procesul de educație a tinerilor. Așa că ar trebui să

ne adresăm, cu o voce bine articulată, parlamentului nostru și să le spunem:

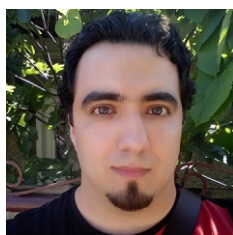
Domnilor, fiți atenți cu cultura română, pentru că ea ne apără identitatea pusă la încercare de globalismul agresiv și haotic de azi! Fiți atenți cu învățământul românesc, care, în ultimii 30 de ani, a avut – se pare – 30 de miniștri sau aproape. Ca și cultura, de altfel. Să ne respectăm cultura, ca să fim luați în seamă de alții. *Știința fără conștiință este o ruină a sufletului* – scria, cu multe secole în urmă, un mare scriitor medieval. Domnilor, nu mai puneți cultura la urma urmelor în proiectele dvs. de buget, acolo unde se pune, de regulă, ce mai rămâne după ce s-a distribuit totul. Cultura, ca să existe în vremurile noastre, are nevoie de susținere materială. Altfel, moare. Ea agonizează deja peste tot în lume. În fine, domnilor, *Naționalul* este și trebuie să rămână un element structurant în societatea românească. Suntem, însemnăm ceva în lume, ne particularizăm în conceptul de care vorbeam mai înainte, în fine: devenim *buni români europeni* în măsura în care aducem în cultura europeană zestrea culturii noastre. În fapt, cultura europeană nu-i o abstracțiune, este o sumă a culturilor naționale.

Toamnă pe strada Oituz, Piatra Neamț – Mircea-Titus Romanescu

Am participat la nașterea revistei Atitudini

de Silvan Apollo

Mă așez la birou. Inspir adânc, pentru inspirație. Mă foiesc puțin. Legăn ușor primul număr al revistei Atitudini precum un ceas de buzunar care induce hipnoza, apoi îl așez între tastatură și monitor ca pe un suvenir de care mă leagă multe. Acum sunt pregătit să scriu.

Este imposibil să uit ceva ce am drept în fața mea și ce am tot răsfoit, cam o dată pe an în ultimii ani, așa că amintirile sunt în stare bună – frumoasă adolescență am mai avut! - însă mă încercă emoția împărtășirii lor cu cititorii din 2021 ai revistei. O emoție constructivă, nu vă faceți griji; emoție creatoare.

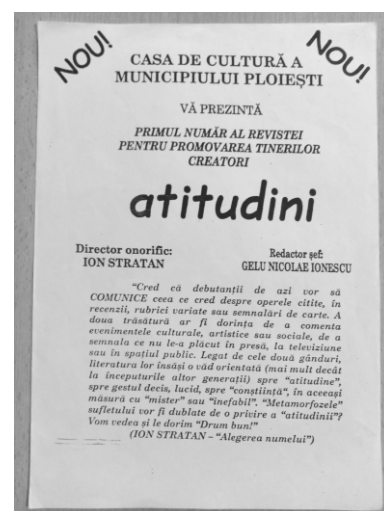
În octombrie 2003 am fost prins în vârtoarea literară prahoveană. Eram deja de doi ani cenacolist, la Palatul Copiilor, și câștigasem(?) o mențiune la prima ediție a unui concurs de poezie organizat de Casa de Cultură a Ploieștiului, care avea premiera la Câmpina; implicit promisem și o excursie ca premiu. Inițiator era Gelu N. Ionescu, coordonatorul avalanșei ăsteia care m-a prins. Apoi am fost dat la ziar ca Herghelia mea mică și dragă (desigur, o poezie), pe pagina dedicată laureatilor concursului. Pe urmă am ajuns în publicul unei prelegeri publice unde, într-o pauză, Gelu a intrat în vorbă cu un domn mare și distins din public, despre care nu știam nimic altceva decât că este important: Ion Stratan. Ce au vorbit, nu știu și nu am întrebat, dar pare că și subiectul discutat era la fel de important.

Imediat după, am participat la o serată literară memorabilă și la câteva dintre ședințele săptămânale de cenaclu muzical-literar, toate organizate de Gelu. La una dintre ședințe, ultima

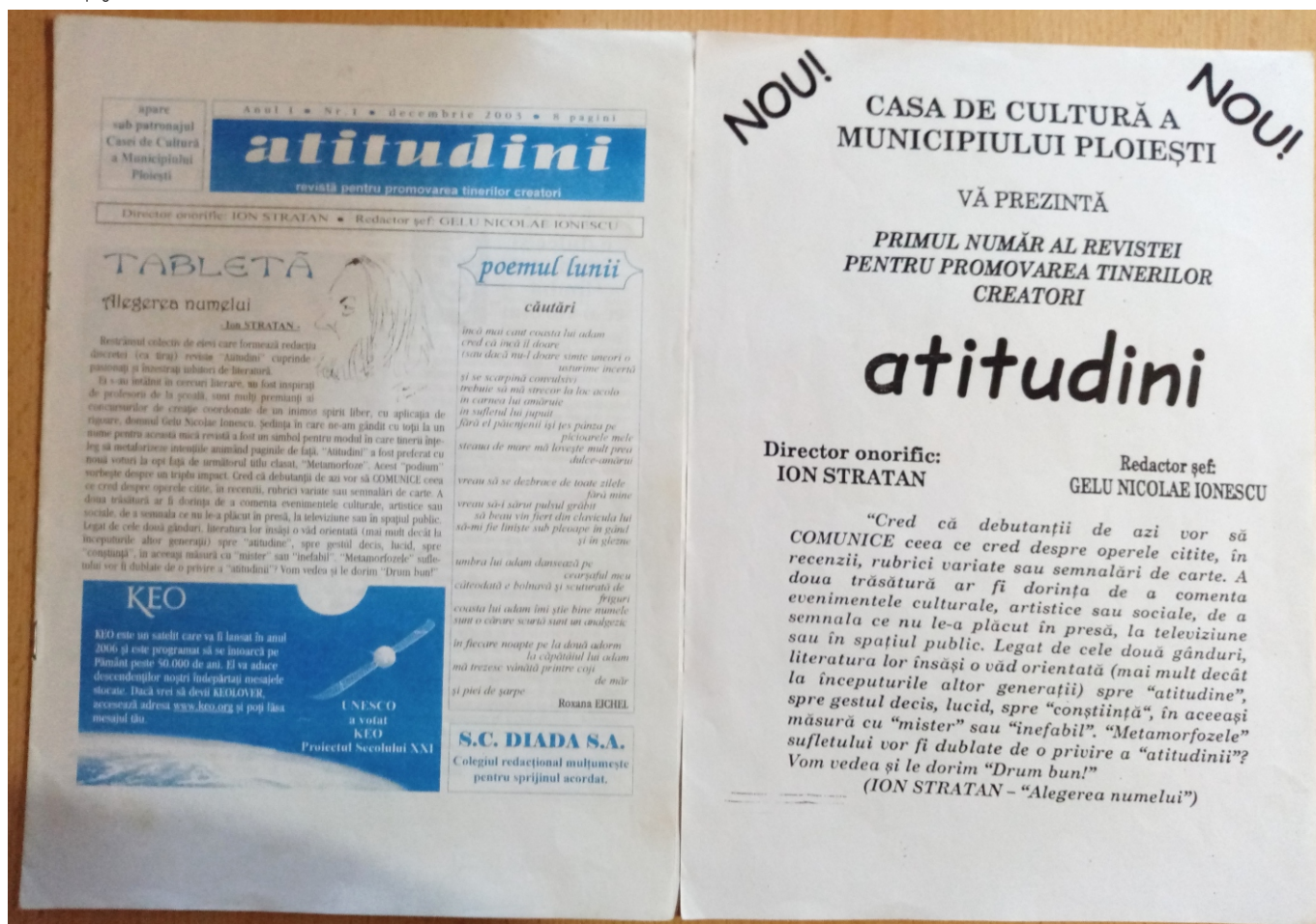
din noiembrie, domnul important a venit alături de noi, s-a așezat greoi pe scaun, s-a uitat curios la noi și l-a lăsat pe Gelu să ni-l introducă pe Ion Stratan și să ne spună și motivul pentru care a venit: ca să lansăm, împreună, o revistă. Fix pe 13 decembrie, pentru a-l evoca astfel pe Nichita. Cu o răgușeală blândă în voce, Ion Stratan și-a încheiat scurta intervenție cu invitația de a găsi atunci, pe loc, un nume. Fiecare să propună un nume.

Nu mai știu cine a venit cu „atitudini”, propunerea câștigătoare, dar a mea și a fratelui meu nu au strâns suficiente voturi. Da, fratele meu mi-a fost tovarăș în iureșul literar din anii aceia și a fost pus el pe lista de redactori. Nu m-a mâhnit lucrul acesta, dimpotrivă, chiar mă mândream cu numele meu de familie pus acolo. Și iată cum, printre redactorii primului număr al acestei reviste, apar cu numele – nu și cu prenumele.

Rubricile unei reviste de doar opt pagini, pentru început, color pe copertă – lucru mare atunci, o realizare – erau „Tableta” directorului onorific Ion Stratan și „Poemul lunii” pe prima pagină, apoi „Polemici... și cronici”, „«Căci totul și toți le dau lecții”, „Biroul redactorului șef” în colțul paginii 3, „Exerciții de candoare”, „Postdecembrisme”, „Foileton” și „Steagurile lui Pristanda”. „Avionul de hârtie” și „Din pana egretei” au fost rubrici adăugate în numărul imediat următor (12 pagini păreau infinit mai multe față de cele 8 ale primului număr). Aceste denumiri mă fascinau, fiindcă erau rostite de toți cu tinerețe verde, era dragoste la prima rostire. Era cu precădere visul unui grup de tineri care se întrupa în cascadă – uite un fir de apă departe, uite-l cum cade ca o vrajă, uite cum suntem luați pe sus, în urale, de ape înspumate, efervescente,

Urmare din pag. 4

proaspete, curate.

Lansarea revistei a fost un succes. A avut loc la Casa memorială Nichita Stănescu pe 13 decembrie 2003. Mica sală, plină de oameni mari. Mica mea statură, depășită în înălțime de nivelul de bucurie subconștientă. Un Gelu fericit, un Ion Stratan care își citea Tableta pe îndelete în fața audienței, un Silvian fascinat de-a dreptul. Plus evocare Nichita Stănescu. Ce mai vreți?

Motto-ul „revistă pentru promovarea tinerilor creatori” a sintetizat totul perfect, de aceea a și rezistat în primii ani. Numele și prenumele meu au apărut împreună în numărul 3 (din februarie 2004), indicând autorul prozei scurte „Ce face Caragiale din om”. În micul meu text de atunci se

regăsește formularea „FeBe (inițialele de la Foarte Bine)”. Abia acum, în 2021, realizez că tot în februarie 2004 se năștea Fb (prescurtarea de la Facebook). Care pe atunci se numea The Facebook și nu exista pentru niciunul dintre noi.

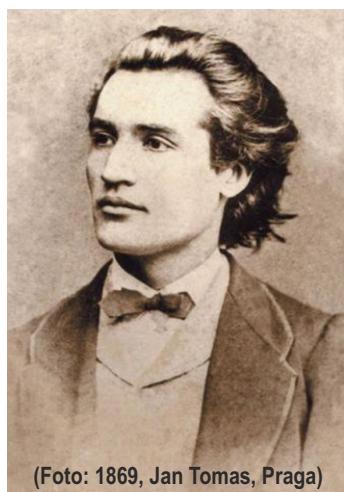
Printul era print, nu-ncape vorbă, iar implicarea la o revistă precum asta însemna dobândirea unui anumit statut în lumea culturală, în societatea civilă. Era The Atitudini. Era Foarte Bine. Motiv pentru care, cu mici întreruperi, m-am implicat cu tot sufletul în proiectul Atitudini (revistă, cenanclu, antologie, serată) până în 2013. Azi suntem în 2021 și nimic nu pare pentru mine încheiat. Din contră: pentru că e vorba de suflet – nemuritor, precum se știe – pentru mine totul este ca la început.

Lui Eminescu

de Violeta Mihai

Născuți într-un secol pragmatic, al XX-lea, în plin Război Rece, în anii „obsedantului deceniu”, cei mai mulți dintre noi au avut în Eminescu o lumină, a fost lumina care veghea din Bucovina la căpătâiul unei generații născute din suferință, pentru sacrificiu. Eminescu a existat pentru a

(Foto: 1869, Jan Tomas, Praga)

înnobila spiritual un neam, pentru a-l călăuzi, pentru a-l ridica așa cum numai arta poate, enigmaticul poet alăturându-și numele romantismului, un curent al geniilor și al oamenilor exemplari care au hrănit cu sângele lor altarul de sacrificiu al unor idealuri. Cu Eminescu moare romantismul european, dar tot cu Eminescu se naște perioada marilor clasici ai literaturii române din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, stăpânii armoniei și ai echilibrului, maeștrii simțului măsurii și ai bunului gust, care educă masele prin prelegeri publice de anvergură într-o epocă în care Universitatea „A.I. Cuza” de la Iași își deschidea larg porțile simultan cu Colegiul Național „I.L. Caragiale” din Ploiești. I-a fost dat artizanului „Luceafărului” și întemeietorului limbii literare românești să rămână în memoria unei nații îndelung vitregite de soartă, să treacă peste veacuri în conștiința eternității, să vegheze din înaltul veșniciei la păstrarea moștenirii noastre culturale. Comoara noastră națională dăinuie în timp prin opera poetului nostru nepereche, tot ce ne-a rămas nealterat în timp fiind opera sa, în ciuda încercărilor unora de a limita ori de a diminua contribuția artistului la dezvoltarea culturii românești. Însă opera literară va dăinui, pentru că vor exista mereu îndrăzneți și visători, învățați și răzvrătiți care vor păstra nestinsă flacăra spiritului, oglinda izvorului nesecat de simțire românească din care s-a hrănit Eminescu. Acesta este Eminescu pentru noi, și dacă ne amintim că primul contact cu lumea civilizată al copilului s-a

petrecut la Cernăuți, unde și-a luminat sufletul cu principalele cunoștințe despre lume și viață, atunci vom înțelege ce a însemnat Bucovina pentru el.

În zilele noastre, a devenit de bon ton să-ți trimiți odrasla la școală, în Marea Britanie, la Oxford și la Cambridge, așa cum era pe la jumătatea secolului al XIX-lea, pentru boierii de vază din nordul Moldovei, de bon ton să-ți trimiți odrasla la Cernăuți, polul educației elitiste, fundamentate pe patriotism. Așa a făcut și căminarul Gheorghe Eminovici cu toți cei cinci feciori ai săi, și nu din motivul că țara Moldovei nu ar fi avut dascălii săi de seamă, ci pentru partea de formare spirituală. Capitala Bucovinei în care, în cele opt decenii de când trecuse în componența Galiției, se stabilizase influența austriacă, reprezenta o altă lume pentru provincialii din acel colț de țară, una apreciată pentru rigoare și pentru ordine. Dar nu numai prin cosmopolitismul bogătașilor locali se explică alegerea căminarului; gimnaziul din Cernăuți i se dusese vestea în cele patru zări, mai ales de când venise acolo, mutându-se de la Blaj, fostul revoluționar pașoptist Aron Pumnul, pe care Eminescu l-a considerat ca pe un al doilea părinte. Acesta a înțeles câtă nevoie au de limba maternă românii din provincia ocupată de austrieci și a refuzat Iașiul în

Aron Pumnul

favoarea capitalei bucovinene. În 1849, când Aron Pumnul a devenit șeful catedrei de limba română din gimnaziul cernăuțean, populația română, majoritară până în 1775, era marginalizată, iar germana s-a transformat în limbă oficială obligatorie. Prin insistențele sale, Aron Pumnul a reușit să crească numărul orelor de predare a limbii române „de la 5 pe săptămână, la 16, cuprinzând toate cele opt clase ale liceului [...]”, numai din credința că limba română, ca limbă a țării, trebuia cunoscută de toți absolvenții liceului.

Prin urmare, la 1 septembrie 1858, băiatul

Urmare din pag. 6

venit de la Ipotești se înscrie direct în clasa a III-a primară la National Hauptschule. Aici va locui, ca și frații săi și alți tineri români, acasă la Aron Pumnul, care va juca un rol însemnat, la început, în adolescența sa. Cunoștințele căpătate la Botoșani, și sânguința ucenicului îl vor ajuta să absolve clasa a III-a pe locul cincisprezece din 72, la terminarea școlii clasându-se chiar al cincilea din 82. După caracterizarea făcută de G. Călinescu: „Elevul era silitor, avea purtări bune și aplecare la învățătură, socotea mulțumitor și scria așijderi, nu era slab la religie, dar mai ales era strașnic la limba română. Credem și noi!”.

În continuare, își urmează frații la K.K. Ober-Gymnasium (liceul german), unde se studia la fel de serios. Profesorii exigenți reușeau să țină în frâu aproape o sută de elevi aleși din toate națiunile din zonă (români, germani, evrei, polonezi, ruteni, românii fiind majoritari, în ciuda politicii de deznaționalizare duse de stăpânirea austriacă). Datorită spiritului german autoritar, în școală domneau disciplina și buna rânduială. Liceanul Eminovici era, după cum a fost descris de un fost coleg (n.n. - Teodor V. Ștefanelli), o fire vioaie și pusă pe șotii: „Eminescu contribuia și el din toată inima și cu toată vioiciunea unui copil neastâmpărat ca să ridicăm pulberea de aer, și se întrecea cu noi, cine va sări mai ușor peste bănci”.

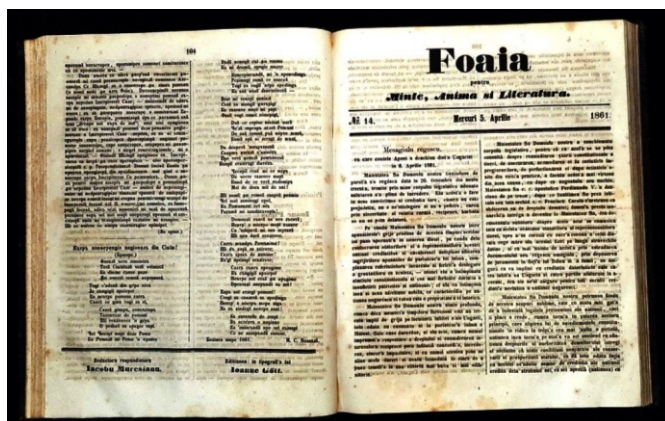
Aplecarea lui spre literatură și istorie – în dauna matematicii, din cauza căreia va rămâne un an repetent – îl va transforma în elevul preferat al lui E.R. Neubauer, profesorul de literatură, el însuși scriitor. Prietenul său, Ștefanelli își amintește că pasiunea sa pentru lectură îl ținea departe de pasiunile cotidiene ale adolescenților de vârsta sa: „Pe când noi, iștilalți, duminicile și în ceasurile slobode mergeam adeseori să batem mingea pe câmpul de exercițiu din dosul grădinii publice, Eminescu prefera să stea acasă și să citească felurite cărți, care se găseau în biblioteca liceului...”.

Tot ceasurile slobode l-au făcut pe Eminescu să frecventeze teatrul și biblioteca, „cea mai de folos zăbavă”, care, datorită strădaniilor lui Aron Pumnul, fusese înzestrată cu numeroase lucrări ale marilor cărturari din toate provinciile istorice românești: Antim Ivireanul, Dimitrie Cantemir, Gheorghe Șincai, Petru Maior, și cu lucrări ale scriitorilor contemporani: V. Alecsandri, D.

Bolintineanu, Gr. Alexandrescu sau din literatura franceză la modă pe atunci.

Lectura în biblioteca lui Aron Pumnul i-a asigurat tânărului Eminescu o cunoaștere temeinică a literaturii române de până la el, precum și a limbii române vorbite pe atunci în toate provinciile noastre istorice. Dragostea pentru cartea tipărită și legătura afectivă creată între profesor și elev (s-a vorbit chiar că, după moartea fiului său, Aron Pumnul ar fi intenționat să-l înfieze pe mezinul familiei Eminovici) îl vor determina ca, după terminarea liceului, în 1863, să revină pentru o vreme la Cernăuți în calitate de custode al acestei biblioteci care funcționa în casele lui Aron Pumnul, unde se va muta și Eminescu.

După spusele aceluiași prieten, în noua sa îndeletnicire, Eminescu „se simțea în elementul său, căci rânduise biblioteca și știa unde se află orice carte...”. În afară de literatură, aici a învățat istorie, deoarece biblioteca conținea și numeroase cărți de istorie, documente, stampe (inclusiv ale voievozilor Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul) sau copii după publicații ca **Foaie pentru minte, inimă și literatură** a lui George

<https://www.demnitatea.info/>

Barițiu. Așa cum remarcă Victor Crăciun în lucrarea sa: „Beneficiul său cultural și lingvistic este covârșitor de pe acum, iar întâlnirea cu marile cărți ale lumii se face dintr-o perspectivă complexă, cu jocurile inerente ale luminilor și umbrelor propriei sale imaginații, hrănită mai întâi la tradiția înțelepciunii populare românești.[...] Școala sub privegherea lui Aron Pumnul îl maturizează brusc, gimnazistul acumulând [...] cunoștințe docte și definitive pentru care alte minți s-ar fi trudit mai bine de un deceniu. Aici se așază mai întâi, pornind de la conceptul dascălului său

Continuare în pag. 8

Urmare din pag. 7

patruzeciopist, stratul istoric și literar absolut trebuitor în tot ce va săvârși în curând”.

Așadar, perioada bucovineană din viața lui Eminescu a avut o importanță capitală pentru formarea lui ca poet total, cum l-a numit N. Iorga, creând condițiile necesare pentru proba timpurie a geniului său artistic: „Universitatea” lui Aron Pumnul a fost fundamentul începuturilor lui Eminescu. Moartea mentorului său, în 1866, l-a marcat profund pe Eminescu, care își exprimă sentimentele în poemul ***La mormântul lui Aron Pumnul***, prima sa manifestare publică pe tărâmul versurilor, în care își face Bucovina părtaşă la durerea sa:

„Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,/ Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta/ C-acuma din pleiadați auroasă și senină/ Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,/ Se stinse-o dalbă stea”.

Moartea timpurie a maestrului iubit a însemnat doar un sfârșit calendaristic al perioadei bucovinene din viața lui Eminescu, pentru că poetul se va simți toată viața legat sufletește de spațiul uceniciei sale. Dorul de Bucovina îi inspiră poezia ***La Bucovina***, trimisă în iulie al aceluiași an revistei ***Familia***:

„N-oi uita vreodată, dulce Bucovină,/ Geniu-ți romantic, munții în lumină,/ Văile în flori,/ Râuri resăltânde printre stânce nante,/ Apele lucinde-n dalbe diamante/ Peste câmpii-n zori”.

Eminescu nu va uita vreodată că Bucovina este pământ românesc și că trebuie să se alăture țării și va lupta toată viața pentru înfăptuirea acestui ideal. De fapt, la Cernăuți, tânărul licean începuse să înțeleagă tragedia bucovinenilor aflați sub ocupație austriacă. În timpul rătăcirilor

sale prin toate provinciile istorice ale României i se va dezvolta sentimentul apartenenței la neamul românesc, iar în perioada studenției la Viena, datorită maturizării timpurii, depărtării de țară, dar și mediului intelectual favorabil, Eminescu se manifestă cu un înflăcărat patriotism, militant pentru drepturile românilor din teritoriile ocupate și îndeamnă la acțiune pentru unitatea lor spirituală. O astfel de acțiune este tocmai organizarea Congresului spiritualității românești de la Putna din toamna lui 1871. În lucrarea sa, G. Călinescu descrie implicarea lui Eminescu în pregătirea serbărilor de la Putna și a „congresului studenților români din toate părțile”, primul Congres al spiritualității românești. Dacă ideea serbărilor îi venise altcuiva, Eminescu are meritul de a fi propus organizarea, tot atunci, a unui congres al studenților români, întrucât „am putea să ne gândim mai serios asupra problemelor ce viitorul ni le impune cu atâta necesitate”. Ca unul dintre cei mai activi membri ai societăților studenților români de la Universitatea din Viena, el începe să le vorbească colegilor săi despre rolul ce le revine în crearea conștiinței unității de neam, ce se poate realiza doar printr-o legătură strânsă a tuturor românilor din Imperiu. Mai mult chiar, trimite la ziarul ***Federațiunea*** din Pesta, articolele ***Să facem un congres și în unire e tăria***, în care cerea „organizarea unui congres al națiunii române, care să comunice tronului voința ei”. Motivul concret al Serbărilor ar fi fost împlinirea, în 1870, a 400 de ani de la ctitorirea mănăstirii Putna, iar ziua cea mai potrivită ar fi fost 15 august, de Adormirea Maicii Domnului, hramul bisericii, când se adună multă lume, venită și din alte colțuri de țară. Din cauza condițiilor externe (războiul franco-german), dar și a greutăților de ordin intern, dintre care principala era lipsa de fonduri, ideea se va materializa de-abia în anul următor, și aceasta mai ales ca urmare a insistenței lui Eminescu și a altor câțiva tineri entuziaști.

Ca membru și secretar al comitetului de organizare a Serbărilor, tânărul poet, devenit deja cunoscut prin poeziile sale, va trimite apeluri către comitetele ad-hoc din București, Iași, Paris, Berlin, Liège, Lipsca și din alte centre universitare pe unde se împrăștiase tinerimea română studioasă și se va deplasa chiar în țară, împreună

Urmare din pag. 8

cu Slavici, pentru a face o campanie în presă în favoarea acestei manifestări. Din păcate, din cauza deosebirilor de opinii dintre studenții de la Viena, care militau pentru realizarea unei unități culturale, și cei din țară, naționaliști excesivi, care voiau unitatea politică, Congresul nu a avut rezultatele pe care și le-ar fi dorit organizatorii. Călinescu consideră însă că altul este marele lui folos: „*Dacă efecte imediate ale acestui congres n-au fost, el a lăsat totuși anumite dispoziții în sufletul unora, și de n-ar fi decât rolul pe care Eminescu l-a avut în pregătirea lui și adâncul spirit patriotic pe care l-a derivat din el, și ar merita totuși să umple câteva pagini din istoria culturii noastre*”.

Dar în 1875 se împlinea un secol de la smulgerea Bucovinei din trupul Moldovei și trecerea ei în componența Imperiului Austro-Ungar prin complicitatea coruptă a celorlalte două imperii vecine. Austriecii plănuiau să sărbătorească acest eveniment odată cu inaugurarea unei universități germane la Cernăuți, în toamna lui 1875. Intelectualii patrioți din țară au considerat că este un bun prilej pentru a demasca acest troc murdar cu teritoriul românesc, mai ales că aveau acces la niște copii ale unor documente ale curții habsburgice.

În 1874, când a murit prematur cărturarul bucovinean Eudoxiu Hurmuzachi, care-și dedicase întreaga viață străngerii documentelor istorice pentru a scrie o istorie națională, de teamă ca documentele, copiate din arhivele vieneze, să nu fie confiscate de austrieci, fratele său, Gheorghe Hurmuzachi, i-a donat întregul material lui Titu Maiorescu. Acesta s-a deplasat imediat la Cernăuți pentru a le prelua și, devenind ministru al cultelor și instrucțiunii publice, a desemnat o comisie formată din D.A. Sturdza, M. Kogălniceanu, Al. Odobescu, T. Rosetti și secretar – I. Slavici, care trebuia să se ocupe de valorificarea lor. La cererea lui Slavici, Eminescu va traduce o serie de documente, care vor intra în primul volum apărut în 1879. Documentele Curții habsburgice prezentau uneltirile diplomației imperiale și modul în care a fost mituită Poarta pentru a-și da acordul la acest furt de teritoriu românesc. Poetul entuziast a riscat, transportând clandestin un geamantan cu câteva sute de exemplare ale broșurii la Cernăuți, unde au fost

distribuite ca pâinea caldă patrioților români, câteva exemplare fiind trimise chiar și oficialităților locale, care au trimis jandarmii să le confişte.

Istoria zbuciumată a Moldovei l-a preocupat neconținut pe Eminescu. Publicistica îi permitea să-și exprime deschis ideile patriotice, să propage ideea unității conștiinței naționale, ceea ce a și făcut în articole ca: Idealul unității politice a românilor, Neutralitatea teritoriului român, Credința în trăinicia poporului român, Unitatea preexistentă a poporului nostru, Ideea unirii românilor, Idealul politic al unei Daco-Românii. Având la dispoziție, ca redactor, Curierul de Iași, el va consacra pagini întregi ocupării Bucovinei de către austrieci și asasinării lui Grigore Ghica, voievodul moldovean, care protestase împotriva acestei fărădelegi.

Viața zbuciumată l-a ținut pe Eminescu departe de Bucovina lui dragă. Din documente nu rezultă că ar mai fi fost la Cernăuți până la sărbătorile Crăciunului, în 1885, când s-a dus să-și viziteze una dintre surori, Aglae Drogli. De acolo, a mers împreună cu prietenii și cunoscuții de demult, Dașchievici, Bumbac, Ștefureac, Mandicevski, Isopescu la Suceava, unde directorul gimnaziului, Dracinski, își serba onomastica. Pentru a-l înveseli pe poetul ce stătea încrunțat și cu gura încheștată, catihetul gimnaziului dădu ca etimologie a numelui Eminescu cuvântul eminere, „a se ridica deasupra altora”, ceea ce era adevărat nu doar prin talent, ci și prin suferință.

Deși spiritul lui Eminescu va dăinui mereu în conștiința poporului român, românii continuă să trăiască tot dezbinăți, împrăștiati fie de ciocnirile inevitabile ale istoriei, fie de opreliștile sorții, fie de ambițiile politice ale puternicilor de moment ai epocii noastre, fie de un destin necruțător situat sub semnul unui dor nestins. Poezia rămâne un ideal de unitate spirituală a românilor, atât de drag lui Eminescu, și ar fi rămas doar la stadiul de simplu deziderat dacă nu s-ar fi implicat în realizarea lui truditarii condeiului care s-au născut după el, simboțiștii, moderniștii, neomoderniștii, postmoderniștii, sacrificii însângerate pe altarul cuvântului pe care creatorul limbii române literare a fost primul ucis, unicul sanctificat, veșnicul crucificat. „Eminescu să ne judece!”

IOAN VINTILĂ FINTIȘ

Două ceruri care se cuprind

El vine cum vine lumina
întotdeauna bună și nepieritoare
și tainic pătrunde în semne

Fața lui se tocește de raze
până îi devine ochiul un strigăt
Se adâncește-n oglinzi
foșnind ca apa

Nimic nu pătrunde-n afară
nimic nu se varsă-n lăuntru

El este un pumn de idei
ca un miez de astru
peste întuneric

Eu cu El suntem deja
două ceruri care se cuprind
doar pasărea Duhului
țâșnește din ele
luminând

Verb pătat de sânge

Ca un strigăt de consolare
cade lumina de pe gura ta
cântărețule

Turnuri de frig se prăbușesc
din cuvinte, tu treci
cu glezna fragilă prin templu –
către cine?

Cânți din tânăra trestie
E vremea să mergi la cină
Iată un înger
el aduce pământ și cer
pentru tine

Viața ta – un verb pătat de sânge
Înalță-te cântărețule!

Moartea mea
cu tine preschimb-o

Arca de vânt

Te apropii de mine Duh blând
Când toamna-i căzută-n ruină
abia vii și te văd cum dispari
în cuvântul prăbușit
de pe țărmul cărții

Apoi te aud cum urci scara de lemn
cu gluga pe frunte – coroană
Stai de vorbă cu păianjenii
Te rănești de respirația lor

Când vine din lumină arca de vânt
pe tine nu te poate cuprinde
Intri în vis
și te subțiezi în liniște

Din când în când auzi curgând
tăcerea ta din vișini înfloriți

Asculți cum te apasă pământul

Nimic nu voi uita

Nimic nu voi uita din viața aceasta
Iluzii au țipat și au ruginit
în lume

Nimic nu voi uita din vreme ce
cu pustiul din mine se umple
nisipul

Sunt tot mai singur
Întunericul plânge pe glezne
și orbitor deodată
cerul se răspândește în ape

Ninsoarea mă acoperă atunci
cu palmele ei desfrunzite

Surpat în triumphiuri

Îndură-te cu smirna luminii
când din mine ieși glorios

Botează-mă cu razele frigului
pe mine omul de apă de sânge
de pământ

Nu voi crede niciodată în moarte
Neasemuit te ridici la cer
orbindu-mă cu netrupul tău

Stai lângă mine și luminează
căci tu ești pâinea vieții
iar surpatul dintre triumphiuri
nu te poate niciodată
atinge

Judecătorul de corăbii

Eu nu te pot auzi judecătorule de corăbii
Mâna ta instrumentală ridică lopata din apă

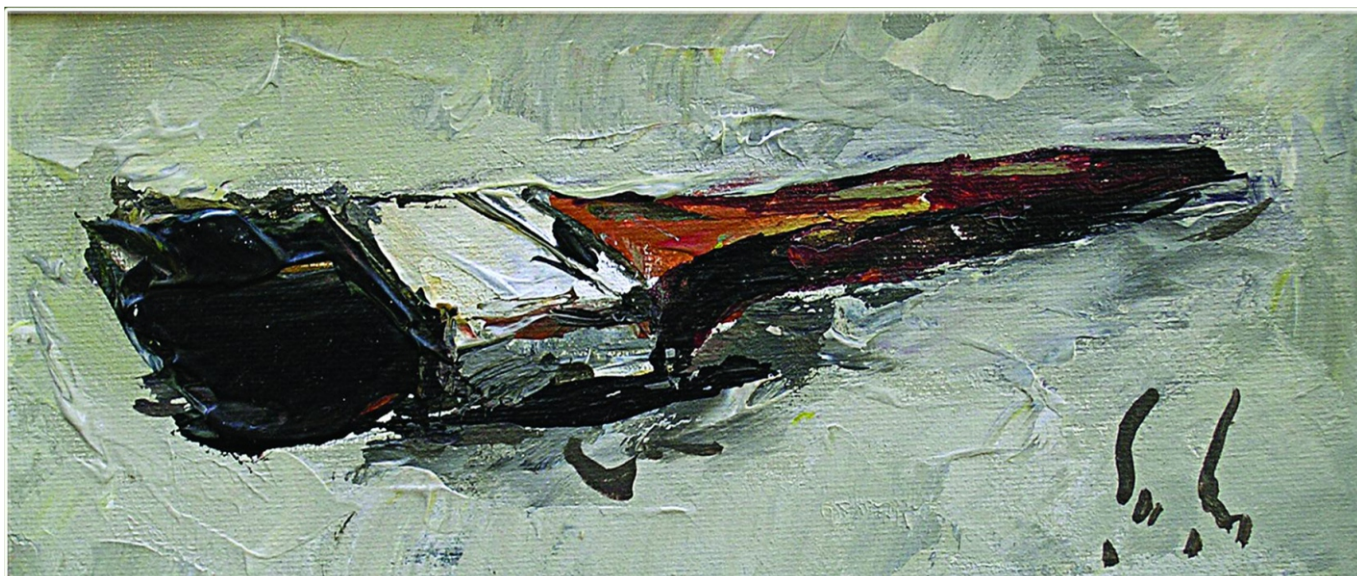
nisipul îți curge pe tâmpale ca noaptea
Eu nu te pot auzi – pustiu este un atelier de iubire
în care te ascunzi până când se întorc de pe mări
toate pustietățile tale

Stai și privești de pe țarm arca de vânt – piramida
cum se retrag mereu înlăuntru tot mai înlăuntru
până când apa devine o lacrimă surpată-n
rugăciune

Citești pe nisip semne – chemări
Citești pe aer urma unei păsări
Vii orbitor și singur și din mine
crește singurătatea
Eu nu te pot auzi nu te pot atinge nu te pot locui
Din mine sporește o sferă de lumină care cântă

Viața mea aurindu-se

Deschid singurătatea razei și mă umplu cu Duh
Mă ruinez în albastru mă spulber în lumină
Vestit de verbe eu vin cu crenguțe pe tâmpale
și umbra mi se prelungește-n orizont
Iată vin îngerii și se sting în ea și deodată
se umple văzduhul cu mine
și cerul sclipește-n adânc
într-o perlă
Eu vin – cerc roșu glas tremurător adiere
Îngerul pătrunde în mine și viața
își deschide edificiul de sânge
aurindu-se

Odihnă – Florin Șuțu

FLORIN DOCHIA

Niște logodnici

Ce să spui mai mult despre salcâm decât ceea ce spun florile sale albe?
Ce să spui mai mult despre tei decât ceea ce spun florile sale galbene?
Ce să spui mai mult despre cais decât ceea ce spun florile sale roz?
Ce să spui mai mult despre cerul nopții decât ceea ce spun stelele sale oglindite în lacuri?
Ce să spui mai mult despre mine decât ceea ce spun privirile tale îndrăgostite?
De aceea tăcerile noastre sunt atât de elocvente Iar îmbrățișările tot mai fără de sfârșit
Dezbrăcați de albastru vom da foc zborului peste orașul pustiu
Ca într-o întâmplare povestită cu pensula de movșă hațchelevici șagalov un locuitor din vitebsk.

Petrecător valid

Nu știu alții cum sunt când sunt și cum sunt când nu mai sunt
Dar la mine unghiurile dor la întâlnirea cu cercurile concentrice
Cineva uită să închidă ușa și intră un miros de lavandă
Ploaia de roz smintește animalele mici și păianjenii
Vraja parcurge căile cunoscute și apoi sublimează delicat și subtil
O lumină pâlpâie la intrarea în decembrie apoi bezna se desfășoară nestingherit ani la rând
Anunțând în fiecare seară sfârșitul veacurilor
Unghiurile drepte se strâmbă la mine din oglinzile raiului
Urmează o noapte barocă și ea mă sufocă
Un concert de alămuri se scurge pe macadamul din piața mare Primarul se sinucide demonstrativ
Sub bustul său scrie că
Există o singurătate pentru fiecare trebuie un pic de răbdare breasla fierarilor încă nu a pus în
vânzare cătușele și zăvoarele
Nici sacagiii nu au găsit izvoarele
Un pic de răbdare face bine
Unghiurile ascuțite se fac obtuze
Cine pentru ce să mă mai acuze?

Ieșire la mare

Abia am sosit în oraș și omul meu mă pune în temă cu starea de fapt:
Muncitorii olandezi fumează tactil

De când i-a concediat și-au schimbat tatuajele și modelează
cocă la marginea cheului bălăcindu-se cu picioarele în apa jechoasă a portului
Din ajutorul de șomaj își cumpără alviță și se bat pe ea

Cred că voi lua măsuri drastice

Vor cădea guverne
Vor fi revoluții Voi căuta soluții
Prea multe poluții
La adolescenții defavorizați

Sau voi da orașului foc
Va fi un spectacol fantastic
Pe mare va străluci cadavrul portavionului ancorat în radă
Tot poporul va veni să-l vadă Va arde și el voluntar în piețele publice
Omul meu va filma totul și va posta pe youtube
La secțiunea les morts du danube
Așa la mișto
Apoi voi pleca în croazieră cu amanta mea prizonieră

Ești nebun zice un muncitor olandez
Îl împușc între ochi și
Navighez
Navighez
Navighez
Am de recuperat un transport de orez.

Pastorală

Lumina îi dă beznei înțelesul
Orice-ntocmire e întâi idee Iubindu-mă îmi dai
un rost femeie
Și firea-mi mândră e că sunt alesul

Orice-ntrebare moare când răspunsul
Se-arată-nveșmântat într-o absență
Dar tu ca diafană aparență
Dezvăluie din iubire tot ascunsul

Eu te închipui ciută în pădure
Vânăta în poienile obscure
De prinți străini cu arcurile-ntinse

Apoi te-nchid în ăst iatac de rime
Las dimineața noaptea s-o suprim
Și te adorm sub torțele aprinse.

Candela aprinsă – Florin Șuțu

Peștera Polovragi – de la credință la nemurire

de Raluca Leotescu

Rezumat: Localitatea Polovragi din județul Gorj este cunoscută prin numeroasele obiective turistice de mare importanță geografică și istorică precum Cheile Oltețului, Mănăstirea Polovragi și Peștera Polovragi. Grota, este una dintre cele mai lungi din Europa și reprezintă un loc plin de istorie și taine ascunse. După unii cercetători, are o vechime de peste 150 milioane de ani și adăpostește numeroase vestigii geto-dacice, motiv pentru care, în conștiința localnicilor, se păstrează credința că liderul spiritual al geto-dacilor, Zamolxis, ar fi locuit în această peșteră.

„Îți mulțumesc mărite zeu al cerului și al pământului că am putut vedea, ca nimeni înaintea mea, splendorile munților, ale apelor și tenebrelor, luminile și piscurile ascunse.” (Manuscris etiopian, sec V e.n.)

Din circuri glaciare străvechi, între culmile semețe ale Munților Parâng și marginea de vest a Munților Căpățânii, din Muntele Curmătura, râul Olteț își adună pâraiele reci ce se revarsă în repezișuri și cascade pe stânci și taie vestitele chei formate în calcare jurasice, pe o lungime de aproximativ 3,5 km, situate în amonte de localitatea Polovragi.

Cheile, considerate cele mai sălbatice sau cel mai îngust canion european, fac parte dintr-o rezervație naturală din județul Gorj, unde abundă procese și forme de relief carstic cu peisaje extraordinare, lapiezuri, cascade, stânci golașe, avenuri și peșteri săpate în vârf de munte și poieni acoperite de flori sălbatice de o frumusețe aparte, înconjurate de felurite soiuri de copaci, o pădure bogată, de amestec între foioase și conifere.

Peisajul ne taie respirația și nu știm unde să ne îndreptăm mai repede privirea pe acest tărâm binecuvântat. Oricât ai vrea să privești spre Mănăstirea Polovragi, când treci de superba poartă din lemn, privirea îți este furată de cei doi munți despărțiți parcă de râu pentru veșnicie.

În albia acestui râu, considerată cea mai curată apă din România, cu proprietăți curative deosebite, călugării au ascuns odinioară bunurile Mănăstirii când aceasta a fost prădată de tâlhari.

Însă, viața în Polovragi are urme mult mai adânci, dincolo de anii 1504-1505 când s-a construit Mănăstirea, pe vremea domnitorului Radu cel Mare sau de fortăreața militară datând din secolul II înainte de Hristos sau de vestigiile unei cetăți înfloritoare construită cândva, la poalele muntelui.

Chiar și numele localității Polovragi poate veni din timpuri străvechi, unii cercetători îl consideră a fi o criptogramă dacică nedescifrată.

În conștiința localnicilor se păstrează vie legenda că aici locuiau niște vraci, ca și aceea că Zeul Zamolxis a locuit în Peștera Polovragi după înfrângerea dacilor de către romani, plângând mereu soarta poporului său.

Suntem pe tărâmul lui Zamolxis, zeul dac, cel care înainte de Buda, Confucius sau Socrate și-a pus amprenta asupra lumii antice, învățăturile sale au transformat radical societatea geto-dacică și au influențat în timp, toată Europa. Anticii daci întâmpinau moartea fără teamă, credința lor era temeinică și neclintită în Zamolxis.

Herodot vorbea în secolul V î.e.n. de existența a peste 500 de popoare, printre care egipteni, greci, perși, dar unui singur popor, geto-dac, îi atribuia următorul epitet: „cei mai viteji și mai dreپți dintre traci”, singurii dintre cele peste 500 de popoare, care credeau în nemurirea sufletului.

„Zeul e adorat pe munții înalți... Acolo sus, pierdut de lume și cercetat numai de rege ca să-i afle sfatul la caz de primejdie și necazuri, stă marele preot. Templul și locuința lui sunt acolo într-o peșteră”, scria Vasile Pârvan, în volumul Getica

Deci Zeul a locuit în munți, în acești munți care se înalță semenți în fața noastră și ne

Urmare din pag. 14

provoacă să le aflăm tainele ascunse. Oare aici să fie Kogaion, muntele sfânt al dacilor? De-a lungul timpului, istoricii au încercat să identifice locația sacră unde ar fi sălășluit cea mai importantă divinitate a strămoșilor noștri. Se știe doar că Zamolxis ar fi trăit într-o peșteră pe un munte sacru, din care izvora un pârau. „Muntele a fost socotit sfânt și s-a numit așa. I se zicea Kogaionon și la fel a fost și numele râului care curgea pe lângă el”, relatează geograful antic Strabon, în urmă cu peste două milenii. Vorbind despre Zamolxis, divinitatea venerată de daci, Strabon afirma că „mai întâi, Zamolxis s-ar fi făcut preot al zeului cel mai slăvit la ei, iar după aceea a primit și numele de zeu, petrecându-și viața într-o peșteră, pe care a ocupat-o el și unde ceilalți nu puteau intra. Se întâlnea rar cu cei din afară, cu excepția regelui și a slujitorilor acestuia”.

Despre peștera lui Zamolxis sau locuința sa subterană din munte a relatat și istoricul Herodot, în urmă cu două milenii și jumătate. A descris, în opera sa, populația care stăpânea ținuturile Munților Carpați și zeitatea ei, Zamolxis, cel care le-ar fi propovăduit nemurirea. „În timpul ospetelor, îi învăță că nici el, nici oaspeții lui și nici urmașii acestora în veac nu vor muri, ci se vor muta numai într-un loc unde, trăind de-a pururea, vor avea parte de toate bunătățile. În tot timpul cât își ospăta oaspeții și le cuvânta astfel, pusese să i se facă o locuință sub pământ. Când locuința îi fu gata, se făcu nevăzut din mijlocul tracilor, coborând în adâncul încăperilor subpământene, unde stătu ascuns vreme de trei ani, iar tracii îl jeluiau ca pe un mort. În al patrulea an se ivi însă iarăși în fața lor și așa îi făcu Zamolxis să creadă în toate spusele lui”, relatează Herodot, în Istorii.

Herodot ne povestește și despre jertfele umane prin care geții îl venerau pe Zamolxis. „Iată în ce chip se socot ei nemuritori: credința lor este că ei nu mor, ci că omul care piere se duce la Zamolxis, divinitatea lor. Tot în al cincelea an aruncă sorții și întotdeauna pe acel dintre ei pe care cade sorțul îl trimit în solie la Zamolxis, încredințându-i de fiecare dată toate nevoile lor”, informa autorul antic. Acesta vorbea și despre sacrificiile întâlnite la daci, care puteau avea loc pe muntele sfânt. „Trimiterea solului se face astfel: câțiva dintre ei, așezându-se la rând, țin cu vârful în sus trei sulite, iar alții apucându-l de mâini și de

picioare pe cel trimis la Zamolxis, îl leagă de câteva ori și apoi, făcându-i vânt, îl aruncă în sus peste vârfurile sulitelor. Dacă, în cădere, omul moare străpuns, rămân încredințați ca zeul le este binevoitor; dacă nu moare, atunci îl învinuiesc pe sol, hulindu-l că este un om rău; după ce aruncă vina pe el, trimit pe un altul. Tot ce au de cerut îi spun solului cât mai e în viață”, informa istoricul.

Pornind de la Mănăstirea Polovragi, pe malul Oltețului, urmărim un drum forestier care ne poartă la o altitudine de 670 m peste dealurile care se culcă la poalele munților și la 20 m înălțime față de talvegul râului, spre peștera Polovragi pe care Alexandru Vlahuță o descria în lucrarea sa „România Pitorească”, publicată în anul 1901.

„Jos, sub noi, la adâncimi amețitoare, urlă vâltorile Oltețului. Intrarea peșterii e largă și se aseamănă cu tinda unei biserici mari scobită în piatră. La slaba lumină ce joacă pe pereții umezi și întunecoși ai peșterii, vedem o bogăție uimitoare de stalactite și stalagmite, ciucuri mari de piatră atârnați de tavan, ca niște țurțuri de gheață, gata să se împreune cu alții ce cresc de jos în sus, plâsmuirea minunată a picăturii de apă, care, strecurându-se prin steiuri, în mii și mii de ani de stăruință, cioplește stâncile, topește piatra și face din ea ce vrea. În uriașa hrubă, ale cărei bolți răsună fioros de pașii și de glasurile noastre, și de pe ai cărei pereți întunecoși par gata să se desprindă tot felul de vedenii fantastice: balauri încolăciți pe stânci năruite, trupuri truncheate, brațe întinse-n întuneric, animale diforme, monștri ce te privesc amenințători din firidele lor negre, apar și chipuri omenesti învăluite-n zăbrănice de piatră.”

Veche de peste 150 -200 de milioane de ani, Peștera Polovragi ascunde în adâncurile sale secrete ale tuturor celor care au intrat sau au trăit în cavernele ei, o lume fascinantă prin inedit și insolit, o lume specială pe care nu o poți cunoaște fără să cobori în abisurile ei.

Intrarea în peșteră

Intrarea inițială

Urmare din pag. 15

Grupul gălăgios de turiști așteaptă semnalul ghidului, ne pregătim să pătrundem într-o lume necunoscută, puțin înfricoșătoare, o lume permisă doar celor care au suficientă forță să o exploreze și să o înțeleagă. Este cumva de înțeles de ce totuși, o parte dintre turiști au preferat să nu intre. Muntele își cere și acum tributul! Supărat uneori, aruncă la întâmplare de pe piscurile semețe, bucăți mari de rocă de pe versanții neprotejați prin plase de protecție așa cum ar fi normal într-un loc vizitat anual de mii de turiști.

Ne echipăm conform instrucțiunilor primite. În peșteră temperatura este constantă în jurul valorii de 9-10 grade și umiditatea medie de 90%. Gura peșterii este largă și destul de luminoasă. Oamenii, făpturi iubitoare de lumină, au ocolit peșterile reci și neprimitoare, chiar și așa- zii oameni ai cavernelor au preferat să se adăpostească doar înabriuri sau galerii accesibile de unde puteau să se bucure de lumina soarelui.

După ultimele măsurători ale speologilor, peștera are o lungime de 10.800 de metri de labirint pe o lungime de 1,5 kilometri, adică atât este între poarta amonte și poarta aval, în exterior. În interior este un labirint, are continuitate, are intrare și ieșire. Peștera este în continuă formare, nu doar etajul trei care este vizabil, sub el râul Olteț sapă ultimul etaj, zona activă, care e la o adâncime de 25 de metri. Partea accesibilă este exact artera mării vărsări, artera aval, de aceea e atât de mare și pe înălțime și pe lățime și are 800 de metri pe care îi poți vizita. Deci peștera se vizitează pe o porțiune foarte mică, ghidul spune ca au fost descoperite emanatii periculoase de radon. Probabil Zamolxe dorește sa isi tina secretele bine ascunse.

Înaintăm încet, în liniște, pentru a nu tulbura sutele de lilieci care vin curajoși în întâmpinarea noastră chiar la intrarea în peșteră. Sunt aproximativ 300 de lilieci din Ordinul Microchiroptera, Genul Rhynophus, numit popular liliacul cu potcoavă, grație formei de potcoavă a pliului ce le înconjoară nasul. Această potcoavă constituie un difuzor care adună ultrasunetele într-un fascicul direcționat. Lilieci stau aninați de tavanul peșterii, cu capul în jos și rotindu-se circular, explorează împrejurimile cu ajutorul fascicului sonor. Acest detector viu rămâne suspendat cu cele zece gheruțe aferente

celor două piciorușe, până când o insectă intră în câmpul sonarului său. Atunci liliacul sare pentru a-și prinde prada. Sperăm că nu sunt în perioada de hibernare, deoarece atunci sunt mult mai vulnerabili și pentru gruparea coloniei într-un ciorchine uriaș, au nevoie de tavanul larg al galeriei vizitabile iar noi, cu siguranță, nu dorim să îi deranjăm!

Culoarul Liliecilor

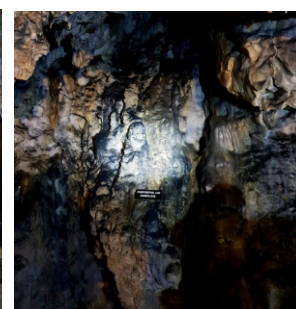

Bordei dac

Ghidul ne îndeamnă să călcăm cu grijă peste roca alunecoasă. Nici nu am apucat să intrăm bine în peșteră și observăm că în fața noastră se deschid foarte multe pânii care fac legătura cu sectoarele superioare. Primul sector al galeriei, aproximativ 400 m de la intrare, este cel mai important și prezintă o încărcătură emoțională de excepție deoarece, fiind cea mai accesibilă porțiune, a fost de-a lungul timpului un refugiu al localnicilor: daci, vraci, călugări, fiecare având marcat cel puțin câte un simbol distinct. Fiecare sală are o energie aparte. Astfel, Scaunul lui Zalmoxe, celebra piatră, plină de energii benefice, îi corespunde la suprafață, după cca. 350 metri copertă de roci, fosta cetate dacică „Cetățuia” sau ruinele anticei cetăți dacice Arcinna (menționată de Ptolemeu).

Tronul lui Zamolxis

Portretul lui Zamolxis

Puțin mai departe, se vede o construcție ciudată sub forma unui cuptor lipit de perete, construcție realizată din argilă. În interiorul acestei construcții se pătrunde printr-o deschizătură foarte mică și trebuie să mergi în genunchi pentru a putea intra. Pe jos este nisip fin.

Caratele minții: „A pus în tine Domnul nemargini de gândire”

— de Niculina Bercea —

A avea un comportament flexibil, dinamic într-o lume a schimbării, a gestiona învățarea înseamnă a parcurge și a înțelege textele ample scrise, variate, complexe, cu grad de dificultate. Competențele-cheie vizate de OECD vizează pentru 2030, acele competențe ce îi ajută pe elevii de liceu să anticipeze, să acționeze și să reflecteze pentru a crea noi valori, pentru a-și asuma responsabilitatea, pentru a reconcilia, a atenua tensiuni și dileme.

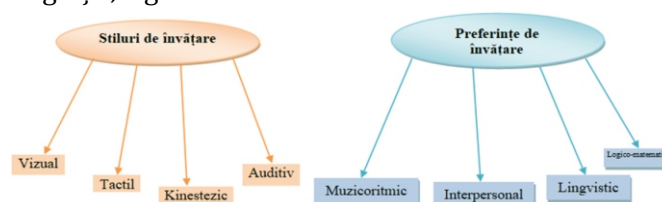
Un exemplu de experiment educațional în care folosim un design cu două grupuri de copii/elevi, observate înainte și după tratamentul psihopedagogic este numit de mine **Caratele minții, „A pus în tine Domnul nemargini de gândire”**. Acest design de cercetare se integrează în: „Dezvoltarea competențelor-cheie crosscurriculare. Opționalul *Limba română ca abilitate de viață*”, ciclul inferior al liceului, parte a unei lucrări de disertație la UTCB, Management Educațional. Este un proiect ce și-a propus literația, care are în vedere capacitatea de a „identifica, a înțelege, a exprima, a crea și a interpreta concepte, sentimente, fapte și opinii, atât verbal, cât și în scris, folosind materiale vizuale, auditive/audio și digitale în diferite discipline și în diferite contexte”, așa cum viza în 2018, cu puține nuanțări față de Recomandările din 2006 (ce stau la baza programei școlare de Limba și literatura română aprobate prin OMEN nr. 3393/2017), ci și literația în ceea ce privește sănătatea, internalizarea unor valori. **IPOTEZA GENERALĂ:** Ameliorarea posibilităților de comunicare în limba română scris, NIVEL B1 CECR. COMPREHENSIUNE, CAPACITĂȚI DE A CREA INFERENȚE, DE A CONTINUA LECTURA, DE A PLANIFICA ȘI DE A REALIZA REDACTAREA CERUTĂ. Astfel, probăm New Skills Agenda – din Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, competențe cross curriculare, potrivit Uniunii Europene, paragrafele 3.1 și respectiv 3.2. În abordarea constructivistă a predării acestui opțional avem două ipoteze specifice:

IPOTEZE SPECIFICE:

1. Dezvoltarea abilității de receptare a textelor ample scrise.
2. Internalizarea valorilor culturale prin texte ficționale-nonficționale.

1. Dezvoltarea abilității de receptare a textelor scrise **se face prin exerciții de comprehensiune**. Realizarea inferențelor este esențială pentru înțelegerea textelor ample scrise, atât în sens restrictiv, cât și în sens larg, al lumii, ca text. Procesele cognitive superioare implicate în realizarea inferențelor se dezvoltă odată cu acumularea

cunoștințelor, cu dezvoltarea gândirii și a maturizării discipolului, în legătură strânsă cu dezvoltarea competenței lingvistice pe întreg parcursul vieții. **Descrierea alegerii grupelor de elevi.** Am ales două grupe din două clase diferite, ambele de profil real, a IX-a H și a IX-a J, din C.N. „Ion Luca Caragiale,” Ploiești, formate din 25 elevi. Au participat integral la experiment, dar au răspuns chestionarelor câte 22, 15 băieți și 7 fete, cu vârste între 16-17 ani. Elevii au **stil de învățare** 5 vizuali, 8 tactili, 5 auditivi. Preferințele de învățare sunt muzico-ritmici, interpersonali, lingviști, logico-matematici.

Observarea înainte și după tratament.

Descrierea pe scurt a experimentului. Am constatat că elevii din primii ani de liceu au dificultăți în înțelegerea textelor ample, motiv pentru care mi-am propus să testez la început prin Google Forms, atât elevii, cât și profesorii interesați de optimizarea activității, pe platforma școlii, în CLASSROOM, GSUITE, ce cred despre comprehensiunea textelor ample scrise ca abilitate de viață. La o clasă am aplicat exerciții speciale, susținute timp de 3 ore, doar pentru a stimula producerea de inferențe în texte ample scrise. La cealaltă clasă am respectat strict programa și planificarea existentă, centrate pe conținuturi, fără un timp anume alocat procesului inferențial. Ambele clase au fost supuse după un interval, unui nou Google Forms.

Din aplicarea instrumentelor de evaluare a comprehensiunii la elevi au rezultat aspecte interesante. Exercițiile lucrate la clasa-țintă s-au bazat pe un studiu publicat de ANPRO, realizat de Roxana Ștefania Ciobanu: „Construirea inferențelor - cadru teoretic și aplicativ” din revista PERSPECTIVE. Am verificat prin acest experiment o practică de comprehensiune a textelor la prima vedere cu scopul de a optimiza calitatea practicilor de comprehensiune. A dovedi comprehensiune înseamnă a realiza un model situațional/ model mental (despre ce este vorba în text). Modelul mental constă în realizarea unei reprezentări cu privire la persoanele, cadrul, acțiunea (întâmplările) care sunt fie prezentate explicit în text, fie implicit, prin realizarea inferențelor, pornind de la ceea ce cunoaște elevul despre lume (knowledge-based inference). În acest sens,

Urmare din pag. 17

inferențele se pot face *on-line*, adică în timpul lecturii sau *off-line*, generate după lectură, în etapa de reflecție. Comprehensiunea textului are loc atunci când cititorul realizează corect inferențe relevante, când poate identifica informațiile lipsă, anomaliile sau contradicțiile autorului, când răspunsurile lectorului la diferite întrebări pe marginea textului sunt corecte. Elevii din clasa țintă au avut un scor mai mare informativ, de la rezumarea corectă a textului până la internalizarea unor valori. Clasa a doua, pe care nu s-a aplicat experimentul a activat inferențe bazate pe cunoștințe anterioare de lectori, intuiții sau au omis răspunsurile. Elevii au activat cunoștințe generale și specifice, păstrate în memoria de lungă durată, relevante pentru înțelegerea globală, intuitivă a textului. Se poate lucra, în funcție de nivelul clasei, cu următoarele clase de inferențe *on-line* (în timpul lecturii):

Clasa 1 – referențială/anaforică (exemple de întrebări): De ce apare în enunțul... forma articulată a substantivului? La cine face referire subiectul...? De unde știți ce a vrut să spună x când s-a adresat lui y cu „Da, desigur?”, Ce reprezintă acțiunea cerută ca răspuns prin „Da, te rog?”;

Clasa 2 – a rolurilor tematice: relație semantică abstractă, stabilită între predicatul propoziției și unul dintre complementele sale, prezentate în caracteristicile lor morfologice: de exemplu: agent, experimentator, destinatar, obiect, locație, timp;

Clasa 3 – a antecedentelor cauzale (causal antecedent): inferența se bazează pe un lanț causal (pod) între acțiunea explicită curentă, un eveniment sau o stare și contextul anterior pasajului în care se regăsește;

Clasa 4 – scopului supraordonator: inferența reprezintă scopul care motivează intenționat agentul acțiunii;

Clasa 5 – tematică: aspectul cel mai general al textului;

Clasa 6 – reacția emoțională a personajului: emoția experimentată de un personaj, cauzată de sau ca răspuns la un anumit eveniment sau acțiune;

Clasa 7 – cauză-efect: predicția acțiunii ca lanț causal, inclusiv acțiuni fizice ale personajului sau evenimente și noi planuri de agenți (dar care nu includ emoțiile personajelor din clasa a 6-a);

Clasa 8 – concretizarea rolurilor tematice sau a noțiunilor abstracte: subcategorie sau o particularizare a unui rol tematic care este necesar pentru verb;

Clasa 9 – instrumental: un obiect, parte din corpul sau resursa folosită de un agent când execută intenționat acțiunea;

Clasa 10 – modală/a scopului subordonat

(Subordinate goal action): un scop, un plan sau o acțiune care specifică modul în care acțiunea agentului este realizată;

Clasa 11 – starea generală: o stare continuă, din intervalul de timp al textului, care nu are legătură cauzală cu intriga poveștii. Poate include: trăsăturile, cunoștințele, mentalitățile, ideile agentului acțiunii; proprietățile obiectelor sau ale conceptelor; referințe spațiale sau legate de amplasarea diferitelor entități;

Clasa 12 – emoția cititorului: inferența este emoția pe care cititorul o experimentează la citirea unui text;

Clasa 13 – intenția autorului: identificarea atitudinii sau a motivației scrierii.

Dintre acestea, primele șase clase de inferențe se realizează *on-line*. Primele două clase sunt necesare pentru înțelegerea cadrului spațio-temporal, fiind esențiale pentru realizarea coeziunii și coerenței textului, în timp ce inferențele din clasele trei și patru sunt importante pentru a explica de ce au loc anumite evenimente, caracterul intențional și involuntar al acțiunilor personajelor. Clasele 7–11 nu se realizează, în general în mod natural, în timpul lecturii textului, decât dacă lectorul are alte obiective.

Florentina Sâmișăian preia de la Giasson 10 clase de inferențe, bazate pe text și cele bazate pe schemele mentale ale lectorilor (creative și pragmatice). Pentru autoarea franceză, inferențele fac referire la spațiu (locul în care s-a petrecut evenimentul), agent (cine face acțiunea?), timp (când are loc evenimentul?), acțiune (ce face personajul?), instrument (cu ce instrument realizează acțiunea? sau cum se folosește un instrument?), categorie (care este categoria din care fac parte x, y? – hiperonime, clasa supraordonării), obiect (ce poate fi văzut, atins, dar nu poate vorbi?), cauză – efect (care este rezultatul? consecința? cauza? condiția desfășurării acțiunii?), problemă – soluție (care este soluția pentru problema x?), sentiment - atitudine (care este sentimentul? care este atitudinea personajului?).

Derularea programului experimental
„Caratele minții” pentru a stimula comprehensiunea diferitelor texte ample scrise înseamnă: test inițial elevi și profesori, exerciții speciale de stimularea inferențelor la o clasă și exerciții simple de rezolvarea cerințelor la cealaltă clasă. Am încercat formarea capacității de inferare la elevi prin metoda gândirii cu voce tare (verbalizarea etapelor gândirii în realizarea inferențelor), identificarea ipotezelor de lucru, căutarea de indicii ce ar putea susține fiecare ipoteză în parte, analiza evidențelor în corelație cu textul, identificarea ipotezei corecte și formularea inferenței, citirea unui pasaj și identificarea răspunsului la o întrebare inferențială, identificarea cuvintelor-cheie sau formularea unor întrebări cu răspuns scurt.

CAMELIA IULIANA RADU

otahi

după 3 luni de așteptare și multe e-mailuri către firmă

(cei de acolo nici nu au catadicsit să răspundă m-au lăsat 3 luni să îmi imaginez cum este galbenul și dacă doar monitorul meu îl face atât de frumos) a sosit canapeaua gio

eu încă nu m-am operat

ea este deja în casa dintre dealuri
eu aici în orașul gri

pentru istoria ilustrată a picturii
camera mică și lampadarul
canapeaua gio cărțile și noaptea
vor fi imaginea incognito
disimulată în galbenul lui gauguin
pe care o fată stă singură

canapeaua gio nu știe
cum va fi primăvara aceasta
nici eu

de la o vreme sunt cam adormită

îngreunată
mi se pare că duc
după mine fiecare eveniment
cât de mic
din viața mea
le târăsc pe toate cocoșată
întristată și obosită
diagnosticul mă privește încrezător
și sporovăie plin de viață

și totuși ceva
nu știu ce
fuge de mine cu lacrimi pe obraji
mă ascunde
mă tremură
ceva la graniță

nu vrea să sară gardul
o căldură ușoară mă ia în brațe și spune
nu vreau să ne despărțim

diagnosticul a bătut la ușă și mi-a spus

hai că ai scăpat
ai cancer
nu mai ai de ce să îți faci griji
le vei lăsa pe toate aici în viața aceasta
te vei elibera
vei fi mai ușoară ca o balerină
vei face tumbe prin aer
vei fi albă și frumoasă ca zâna plecată de acasă
fără grija zilei de mâine
fără grija de a fi cochetă
bine îmbrăcată informată
vei fi
așa cum ai visat toată viața să fii
liberă

vei putea trece prin ziduri vei vizita toată
planeta
te vei apropia de tigri și lei
de vulturi și de mării învățați și nimeni
nimeni
nu te va putea opri

dimineața strălucitoare ca o isterie

își bagă degetele în ochi
și urlă
cum aș putea să îi ignor surescitarea
fluturii de beton care au luat foc
secunda trufașă
punțile tensionate
și toată vânzoleala nesemnificativă

urme de melci grăbiți
traectorii intersectate haotic

ce rămâne este doar un desen
un desen modern

aproape nimic personal
un sistem
prefigurare a viitorului
în care toate se vor putea înlocui
cu piese de rezervă

tipătul vieții
la graniță mai puternic
se întâlnește brusc
cu imaginea răsturnată

de dragul unui vis

lucrurile concrete stau între cele 3 dimensiuni
ca peștele în apă
și sunt
doar ancore pentru simțurile mele
sunt
reper pe care orbii să le pipăie
și să ajungă acasă între hainele pielii calde
între lenjeriile intime ale gândurilor
între secrete

nu există fantastic și magic între lucrurile
concrete
doar șiretlicul omului disperat

nu există fantastic și magic în orhidee
este bunul simț al naturii
simțul necesarului
o economie a materiei pe care noi
vrem să o eludăm așa deodată

imaginația și-a făcut un culcuș
să poată proiecta lumi
trăiri pe care materia nu le poate admite

materia acest britanic al vieții
cârcotașul pentru care toate
în amănunt
sunt bine așezate în sertare și cărți

**imaginația și-a făcut un culcuș cu limite
infinite**

dar a fost părăsită pe bună dreptate
ar fi de preferat să cunoaștem viața mai bine
dar ceva ne scapă

un curent electric strecurat șerpește
printre lucruri și închipuiri

MARIA DOBRESCU

1. va fi o noapte adâncă
o singură fereastră va lumina
nu o să vezi nimic

nu ai cum

când pui mai presus
chipul
sufletul se va face nisip
va fugi de tine
se va ascunde într-o zi de
femeie
fără destin
fără iubire
fără inel

în noaptea aceea o să-mi
zdrobesc
inima și ochii

vor curge doar umbre
în mare

2. o să-ți strecur în vene
un strugure

în artere îți va pulsa dulce
un chin
vei implora sângele meu
să curgă
în al tău
vom umple un gol

voi fi crudă

3. nu ești aici
ești o întâmplare încăpățânată
ești o viperă verde
cu ochii cusuți
cu limba încolăcită
în gândurile mele

pe sâni mi-au crescut solzi
nu mă părăsi
cumplită e foamea de pâine
cumplit e frigul din sânge

lungiți pe pământ
vom pune distanța pe lanț

4. unde trăiesc eu
nu a mai trăit nimeni
nimeni nu a murit

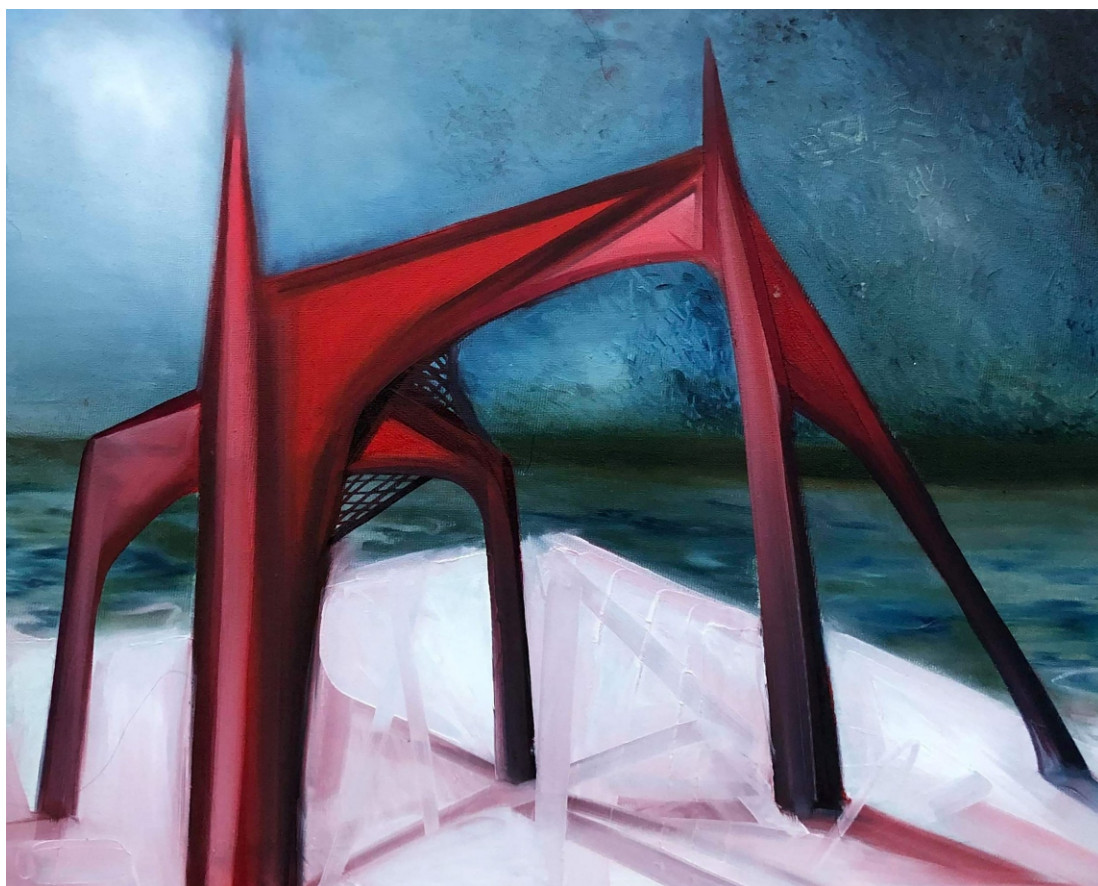
o zi și două jumătăți

nu-i vom spune nimic
păstorului
vei sacrifica oaia
gargara cu sânge
ne va apropia
mult

ssst!
te voi împușca
așa cum mi-ai cerut
un mormânt
în mijlocul oilor

nimeni nu mă știe

dacă îmi va tremura mâna
să mă ierți

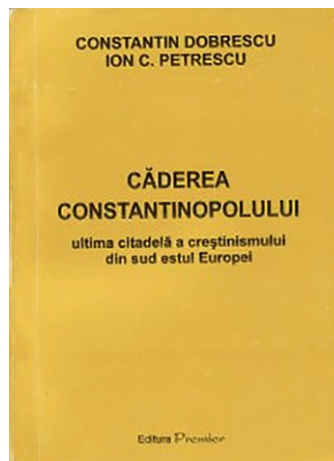

Daniel MARIN

ISTORICI PLOIEȘTENI DE AZI

Sub semnul lui Mihai Viteazul

— de Traian D. Lazăr —

Căderea Constantinopolului, carte scrisă de Ion C. Petrescu în colaborare reprezintă, din punct de vedere tematic, o premieră în istoriografia românească și se plasează printre cele mai frumoase/izbutite realizări în domeniul istoriei universale

oglundind/reflectând cultura istorică a autorilor. Cartea înfățișează epoca de ascensiune a turcilor începând de la Osman I (1299-1326) până la Mahomed al II-lea (1451-1481). Totodată înfățișează reacția lumii creștine față de avansul și agresivitatea musulmanilor, decăderea imperiului bizantin, iar în context, acțiunea voievozilor români, Mircea cel Bătrân și Iancu de Hunedoara.

Cartea, după cum scrie generalul Grigore Buciu în revista *România eroică* nr 1-2/2010, „este o radiografie a momentului în care surprind cetatea (Constantinopole) depopulată și în starea ei de decădere proverbială, cât și tabăra otomană și curtea lui Mahomed al II-lea. Este o carte a asediului și a ultimei bătălii căreia cetatea de pe Bosfor nu-i poate rezista. Ne este prezentat un imperiu creștin, sclerosat, cu o aristocrație fără simț patriotic și civic, atât de indiferentă în decăderea ei încât îi sunt anihilate și instinctele de conservare. Armata bizantină întărită cu forțe genoveze și venețiene luptă admirabil, zidurile se refac miraculos în fiecare noapte, dar presiunea turcilor otomani este imensă, în raport de 20 la 1. ...Mahomed al II-lea, un strateg de numai 20 de ani în fruntea unui imperiu al timpului său, învinge un imperiu sclerosat, depășit și corupt, condus de un bazileu în vârstă de 48 de ani”.

Ca niște adevărați ziariști de investigație, autorii au demonstrat că Giovanni Giustiniani, comandantul mercenarilor genovezi n-a fost trădător. Fiind rănit de un glonte tras din spate, Giustiniani s-a retras de pe frontul de luptă, ceea

ce a provocat căderea morală a apărătorilor cetății și înfrângerea lor. Istoricul și publicistul Ion Cristoiu a prezentat în revista *Historia*, nr. 198/iulie 2018, p.28 această carte, prima din istoriografia românească, dedicată evenimentului ce marchează sfârșitul epocii medievale și începutul erei moderne. De asemenea, el a invitat personal și insistent pe cei doi autori la emisiunea „Om cu carte” desfășurată în studioul Tudor Vornicu al Televiziunii Române.

În prefața cărții, acad. Ștefan Ștefănescu evidențiază meritele volumului: „Lucrarea, scriere de inteligentă popularizare, îmbină calități pentru cercetarea științifică, parcurgerea unei bogate bibliografii și spiritul critic în analiza informației documentare. Este de remarcă, de asemenea, sobrietatea expunerii, expresie și aceasta a unor spirite cultivate, preocupate să caute și să folosească argumentul științific în reconstruirea istorică și că nu cadă în înfloriri stilistice, fără acoperire în fapte istorice sigure”.

De dimensiuni impozante, culegerea de documente din presă publicată de Ion C. Petrescu în colaborare, sub titlul „Viața cotidiană ploieșteană”, la editura Elapis în 2009, cuprinde 896 documente, surse de informație însemnate pentru istoria orașului în primele trei decenii ale secolului trecut. Documentele provin din principalele organe de presă ce apăreau ori erau difuzate în oraș, în perioada aceea: *Democratul, Ploieștii, Prahova, Luptătorul, Lumina, Biruința, Dimineața, Aurora, Libertatea, Neamul Românesc, România viitoare, Epoca, Lanterna, Secera, Virtutea, Imparțialul, Propășirea, Cuvântul, Luceafărul, Dreptatea Prahovei, Depeșa Prahovei, Voința Prahovei*.

În preambulul culegerii de documente, autorii evocă personalitatea celor 42 ziariști semnatari ai materialelor reproduse în volum. Dintre aceștia menționăm pe cei ce s-au bucurat de notorietate: Al. Candiano-Popescu, D. Munteanu-Râmnic, Anton Bacalbașa, Ionel Fernic, Al. Ștefănescu-Câmpina, Leonida Secrețeanu, I. A. Bassarabescu, C.M. Râpeanu, Toma Negulescu. „Ziariștii evocați în preambulul memorial amintit

Urmare din pag. 22

rămân, prin secolele care or veni, cronicarii acelor decenii ce au marcat istoria orașului”, spune ziaristul Serghie Bucur în comentariul cărții publicat în *Informația Prahovei* din 3 noiembrie 2009.

Documentele publicate se referă la evenimentele importante din viața orașului, în corelație cu cele ce se petreceau la nivel național, dar și la faptul divers de interes local. Documentele publicate relatează modul în care ploieștenii au sprijinit realizarea unității naționale, au ajutat pe conaționalii aflați sub dominație străină, înfățișează activitatea instituțiilor de cultură din oraș, figura unor personalități ale vieții economice și culturale ori evenimente precum vizita familiei regale sau a generalului Berthelot în oraș, înființarea cartierului Bereasca, mitinguri de solidaritate cu luptătorii pentru democrație din întreaga lume etc. Textele documentelor sunt publicate integral, fără tăieturi sau completări.

Utilitatea lucrării a fost deja probată prin folosirea ei ca sursă pentru redactarea unor lucrări privind viața cotidiană.

În 1994, prof Ion C. Petrescu împreună cu prof Anca Simona Mazilu și prof Gelu Hanganu au întemeiat la Colegiul Național „Mihai Viteazul” o **școală de dezbateri academice** care, în anii următori, prin participare la concursuri naționale și internaționale, s-a afirmat drept cea mai puternică din țară. Activitățile școlii de dezbateri academice erau subscrise Asociației Române de Dezbateri, Oratorie și Retorică (ARDOR) și aveau drept scop dezvoltarea la elevi a unor valori și abilități, „cum ar fi gândirea critică și analitică, oratoria, retorica, toleranța, abilități care reprezintă o completare eficientă a procesului educațional din cadrul învățământului universitar românesc”, după cum recomanda fostul ministru al Educației Naționale, Andrei Marga.

Pentru asigurarea materialului didactic necesar pregătirii elevilor participanți la concursurile de dezbateri academice, un grup de autori, între care și Ion C. Petrescu a elaborat un „Manual de dezbateri. Aplicații ale logicii”, publicat la Editura Național, București, 2000.

Istoricul Ion C. Petrescu este și depozitarul unor informații de **istorie orală** valoroase pe care

le pune în valoare în scrierile sale ori le împărtășește celor interesați. De unanim interes este cea referitoare la „comoara lui Tudor Vladimirescu”. „Bunicul meu preot (numit Gheordunescu, n.n.), a fost auzit de urmașii lui vorbindu-le de o Comoară a Adunării Norodului, pe care urmașii urmașilor lui au preluat-o drept un adevăr, perpetuându-se până spre anii juneției mele. Despre ea auzise și iubita mea soție, Valeria Lorelei, de fel din Drăgășani ... În liceul pe care l-am urmat, profesoara mea de istorie, d-na Veronica Tamaș, doctor în științe istorice, căsătorită cu directorul școlii, prof. dr. Corneliu Tamaș, mi-a vorbit despre această Comoară”, a relatat Ion C. Petrescu romancierului Serghie Bucur, poate cu gândul de a-i oferi acestuia un subiect de perspectivă. Comoara reprezenta, de fapt, tezaurul țării pe care Tudor Vladimirescu voia să-l pună la adăpost pentru situațiile neprielnice. După moartea lui Tudor Vladimirescu, unul dintre panduri a dezvăluit prefectului de Vâlcea locul unde fusese îngropată comoara. Prezent la mărturisire, Dincă Brătianu a dat crezare spuselor pandurului și a găsit comoara îngropată la Gusoieni, lângă Drăgășani. Comoara a fost împărțită între pandurul martor, prefectul, Dincă Brătianu și stat. În partea revenită lui Dincă Brătianu se află sursa ascensiunii economice și politice a familiei Brătianu, care a jucat un rol de prim ordin în România secolelor XIX-XX.

CUPRINS

Poezia o punte spre noul an, <i>Marian Dragomir</i> – p. 1
Ziua lui Eminescu, ziua culturii naționale, <i>Eugen Simion</i> – p.2
Am participat la nașterea revistei Atitudini, <i>Silvian Apollo</i> – p.4-5
Lui Eminescu, <i>Violeta Mihai</i> – p.6-9
<i>Ioan Vintilă Fintîș</i> – p.10-11
<i>Florin Dochia</i> – p.12-13
Peștera Polovragi - de la credință la nemurire, <i>Raluca Leotescu</i> – p.14-16
Caratele minții: „A pus în tine Domnul nemargini de gândire”), <i>Niculina Bercea</i> – p.17-18
<i>Camelia Iuliana Radu</i> – p.19-20
<i>Maria Dobrescu</i> – p.21
Sub semnul lui Mihai Viteazul, <i>Traian D. Lazăr</i> – p.22-23
Comemorări – p.24

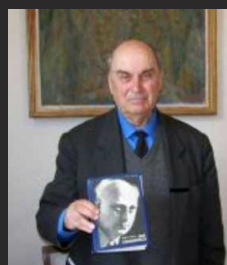
Profesorul dr. în istorie **Constantin Dobrescu** s-a stins din viață la vârsta de 71 de ani, lăsând în urmă o imensă tristețe. Absolvent al Facultății de Istorie, din cadrul Universității Al. I. Cuza, Constantin Dobrescu a deținut funcția de președinte al Fundației pentru Istoria Prahova, dar a fost și director, până în 2005, al Arhivelor

prahovene.

„Istoricul Constantin Dobrescu mi-a fost prieten, mentor, invitat de emisiune, colaborator în proiecte editoriale. Sunt mândru de asta. Ieri, l-am sunat în jurul orei 18.30 ca să discutăm despre monografia de localitate pe care o lucrăm împreună și care este aproape de varianta finală. Nu mi-a răspuns și, știind că era internat de câteva zile pentru că de prin toamnă începuse să-mi spună că nu se simte prea bine, m-am gândit că poate se află în continuare în spital și ar fi mai bine să îl las să se odihnească până a doua zi. «Domnul profesor», așa cum îi spuneam, se ridicase la cer cu trei ore înainte. Când m-a sunat de dimineață doamna Dobrescu am crezut că este vorba despre altcineva, abia când Daniel, fiul, a venit la telefon, am realizat ce s-a întâmplat. De atunci, un ghem de gânduri mi se amestecă în minte și îmi revin în fața ochilor o sumedenie de amintiri legate de «domnul profesor». Am revăzut ultima emisiune la care l-am invitat, în noiembrie și mă gândesc că pe 24 ianuarie proiectasem să fim împreună, pe micul ecran, la Ploiești TV.

Am revăzut și sedința foto realizată cu ani în urmă, după emisiunea făcută de Ziua Națională, în 2015. Memorabil moment. O efuziune de sentimente de amicitie și, mai ales, de mândrie națională, la finalul unei filmări în platou, împreună cu 4 prieteni pe care i-am considerat reprezentativi și demni de acest eveniment. Cu toții, acum, sunt departe, pe alte meleaguri sau în afara lumii presei. Doru pe alt continent, Mihai în Capitală, Eugen, la Ploiești, ocupat cu reprezentarea asociațiilor de proprietari. «Domnul profesor» a plecat spre meleagurile de unde nu s-a mai întors nimeni niciodată. În astfel de momente realizezi ce repede trecem prin viață și cât de scumpă este prietenia adevărată, dar și te întrebi ce se alege de toate cele pe care le trăim. În acea seară am fost atât de mulțumit pentru cum îmi ieșise emisiunea. Doctorul în istorie Constantin Dobrescu, omul care dădea de pământ cu alți invitați din platou, când îi simțea pe dinafară, și campionul mondial la box Leonard Doroftei, pe care nu îl calcă nimeni pe coadă, s-au înțeles nemaipomenit. Doi oameni cu preocupări atât de diferite, antagonice chiar la prima vedere, cu temperamente vulcanice, cu reacție, de fapt, erau la fel. Vorbeau aceeași limbă, aveau experiențe de viață uimitoare, ambii făceau cinste comunității noastre. S-a confirmat că valorile se recunosc și se respectă în mod natural atunci când se întâlnesc. Profesorul Dobrescu și Doroftei au terminat emisiunea îmbrățișați. Cam astea rămân după noi: momentele din viață și amintirile de după.”

Daniel Dimache

Prof. dr. Alexandru I. Bădulescu (20.02.1929 - 2.01.2021) și-a dedicat, timp de șapte decenii, activitatea pentru promovarea culturii.

În 20 februarie 1929, în satul Dara, comuna Pietroasele, județul Buzău, vedea lumina zilei Alexandru Bădulescu, personalitate polivalentă și respectată, care a activat cu devotament și abnegație de mai bine de 7 decenii în slujba muzicii și culturii prahovene. Parcursul profesional al domniei sale – de la învățător, director de cămin cultural, dirijor de cor, profesor de muzică în comuna Pietroasele, la doctor în muzicologie și coordonator al secției de cultură a regiunii Ploiești (mai târziu a județului Prahova) -, este semnificativă pentru activitatea neobosită desfășurată cu profesionalism și tenacitate în toate instituțiile unde a lucrat.

Realizările sale au combinat muzicologia cu realizări în cultura prahoveană și națională precum: organizarea unor evenimente artistice (concerte, concursuri muzicale, în care un loc de frunte îl ocupă Concursul Național de Creație și Interpretare Paul Constantinescu), inițierea unor manifestări culturale în cadrul muzeelor din Ploiești și din județul Prahova, a cursurilor de măiestrie dedicate tinerilor dirijori, în vestitele stațiuni: Bușteni și Sinaia (1981-1996), înființarea unor muzee și edificii culturale în județ și în fostele județe: Buzău, Râmnicu-Sărat și Dâmbovița din Regiunea Ploiești (1952-1968), omagierea unor personalități artistice și de cultură de frunte, organizarea unor întâlniri cu muzicieni, scriitori și poeți, participarea la numeroase conferințe, mese rotunde, lansări de carte și de CD-uri, simpozioane prestigioase organizate în țară (menționăm prezența sa constantă la edițiile Simpozionului Internațional George Enescu, de la UCMR). Activitatea domniei sale și devotamentul față de nobila misiune asumată în postură de slujitor al muzicii și culturii naționale nu pot fi evocate decât parțial.

Adriana Brăileanu

Mircea-Titus Romanescu

Emil Cassian Dumitraș